បទអន្តរាគមន៍ របស់ឯកឧត្តម សុខ អាន ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី
រដ្ឋមន្ត្រីទទួលបន្ទុកទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី និងជាប្រធានក្រុមការងារ Task Force
របស់រាជរដ្ឋាភិបាល សំរាប់រៀបចំការកាត់សេចក្តីមេដឹកនាំខ្មែរក្រហម ជូនសម័យប្រជុំរដ្ឋសភា
លើកទី ១ នីតិកាលទី ៣ (នៅថ្ងៃ ច័ន្ទ ទី ០៤ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០០៤)

សូមថ្វាយបង្គំសម្តេចក្រុមព្រះប្រធានរដ្ឋសភា

សូមគោរពសម្តេច អនុប្រធានទី ១ រដ្ឋសភា

សូមគោរពសម្តេច នាយករដ្ឋមន្ត្រី

សូមគោរព សម្តេច ឯកឧត្តម លោកជំទាវ ជាសមាជិក សមាជិកា អង្គសភាដ៏ឧត្តុង្គឧត្តម ឯកឧត្តម លោកជំទាវ តំណាងអង្គទូត ដែលមានវត្តមានក្នុងពេលនេះ

ថ្ងៃនេះទូលបង្គំ ខ្ញុំបាទមានកិត្តិយស និងសេចក្តីរីករាយដាក់ជូនអង្គសភាអាណត្តិទី ៣ ដ៏ឧត្តុងឧត្តម នូវសេចក្តីព្រាងច្បាប់ពីរ ក្នុងចំណោមសេចក្តីព្រាងច្បាប់ប្រកបដោយអាទិភាពខ្ពស់ជាងគេ ដែលត្រូវបានអនុមត័ដោយសម័យប្រជុំគណៈរដ្ឋមន្ត្រីលើកដំបូងនៃរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាថ្មី ។ យើងអាចឈានទៅបញ្ចប់លើទិដ្ឋភាពច្បាប់នៃបញ្ហាមួយ ដែលមានសារៈសំខាន់ដ៏ធំធេងចំពោះប្រជាជនកម្ពុជា គឺជាបញ្ហាមួយដែលនៅមិនទាន់បានដោះស្រាយរយៈពេលមួយភាគបួននៃសតវត្សមកហើយ ។

យើងដាក់ជូនអង្គសភាដ៏ឧត្តុងឧត្តម នូវសេចក្តីព្រាងច្បាប់ ២ ដែលជាប់ពាក់ពន្ធ័គ្នាទៅវិញទៅមក ដែលយើងអាចនិយាយជាភាសាអង់គ្លេសថា " Two side of the same coin " នោះគឺ :

សេក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពី ការអនុមត័យល់ព្រមលើកិច្ចព្រមព្រៀងរវាងអង្គការសហប្រជាជាតិ និងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ទាក់ទងនិងការកាត់សេចក្តីនៅក្រោមច្បាប់កម្ពុជានូវឧក្រិដ្ឋកម្ម ដែលប្រព្រឹត្តឡើងនៅក្នុងរយៈកាលកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ និង **សេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពី វិសោធនកម្មច្បាប់ស្តីពី ការបង្កើតអោយមានអង្គជំនុំជំរះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា ដើម្បីកាត់សេចក្តីឧក្រិដ្ឋកម្ម ដែលប្រព្រឹត្តឡើងនៅក្នុងរយៈកាលកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ** ។

យើងទាំងអស់គ្នានៅចាំបានថា :

៣ឆ្នាំមុន គឺក្នុងឆ្នាំ ២០០១ រដ្ឋសភាអាណត្តិទី ២ បានអនុមត័សេចក្តីព្រាងច្បាប់ចុងក្រោយនេះ ដែលត្រូវបានប្រកាសអោយប្រើនៅថ្ងៃទី ១០ ខែ សីហា ក្នុងឆ្នាំដដែល ដោយព្រះមហាក្សត្រព្រះករុណាព្រះបាទសម្តេចព្រះនរោត្តម សីហនុ។ គោលបំណងនៃសេចក្តីព្រាងច្បាប់ថ្ងៃនេះ ក៏ដូចជាខ្លឹមសារដែលទូលបង្គំ ខ្ញុំបាទបានទូលថ្វាយនិងជំរាបជូនអង្គសភានៅពេលនោះដែរ ។ ដើម្បីអោយសមស្របទៅនឹងការដែលយើងបានស្នើសុំជំនួយពីអង្គការសហប្រជាជាតិ

ក្នុងខែ មិថុនា ឆ្នាំ ១៩៩៧ ហើយតាំងពីមុនពេលនោះទៀត រាជរដ្ឋាភិបាលយើងបានប្រកាន់ខ្ជាប់ នូវគោលការណ៍សំខាន់ៗដូចតទៅ ៖

-គោលការណ៍ទីមួយ គឺផ្តល់យុត្តិធម៌ដល់វិញ្ញាណក្ខន្ធរបស់ប្រជាជនកម្ពុជារាប់លាននាក់ ដែលបានបាត់បង់ជីវិតទៅ និងដល់ជនរងគ្រោះដែលបានរស់រានមានជីវិត ពីយុគសម័យខ្មៅងងឹតនៃប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជា។

-គោលការណ៍ទីពីរ គឺថែរក្សាសន្តិភាព ស្ថេរភាពនយោបាយ និងឯកភាពជាតិ ដែលកម្ពុជាទើបសម្រេចបានក្នុងឆ្នាំកន្លងទៅថ្មីៗនេះ។

-គោលការណ៍ទីបី គឺការគោរពដល់អធិបតេយ្យភាពយើង ដែលជាគោលការណ៍គ្រឹះមួយក្នុងចំណោមគោលការណ៍គ្រឹះទាំងឡាយ នៅក្នុងធម្មនុញ្ញអង្គការសហប្រជាជាតិ។ ការគោរពដល់គោលការណ៍អធិបតីជាតិត្រូវបានរំលេចអោយឃើញ នៅក្នុងច្បាប់ និងកិច្ចព្រមព្រៀងដូចខាងក្រោមនេះ ៖

ការតែងតាំងចៅក្រម ៖ រាល់ចៅក្រមទាំងអស់នៅក្នុងអង្គជំនុំជំរះវិសាមញ្ញត្រូវតែងតាំង ដោយឧត្តមក្រុមប្រឹក្សាអង្គចៅក្រមកម្ពុជា។ សេចក្តីព្រាងច្បាប់បានចែងថា អគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ នឹងផ្តល់នូវបញ្ជីឈ្មោះបេក្ខជនចៅក្រមបរទេស ដែលនឹងត្រូវតែងតាំងដោយឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រមកម្ពុជា។

សមាសភាពរបស់សាលាជំនុំជំរះក្តី ៖ ចៅក្រមកម្ពុជាមានភាគច្រើននៅគ្រប់សាលាជំនុំជំរះក្តី។ ប្រសិនបើមានចៅក្រមចំនួន ៥រូប ៣រូប ជាកម្ពុជា ហើយប្រសិនបើមាន ៧រូប ៤រូប ជាកម្ពុជា។ ដើម្បីថ្លឹងថ្លែងជាមួយចំនួនភាគច្រើនរបស់កម្ពុជានេះ រាល់ការសំរេចសេក្តីត្រូវធ្វើឡើងដោយសំឡេងភាគច្រើនលើសលប់ "Super majority" ដែលជាឧទាហរណ៍តំរូវអោយមានសំឡេងបួន ក្នុងចំណោមចៅក្រម ៥រូប ដើម្បីធ្វើការសំរេចសេចក្តី ។

ការផ្តើមគំនិតពីខាងក្នុង ៖ ប្រវត្តិសាស្ត្ររបស់តុលាការឧក្រិដ្ឋកម្មអន្តរជាតិបង្ហាញថា តុលាការទាំងនោះត្រូវបានរៀបចំដោយចៅក្រមបរទេស ហើយផ្តួចផ្តើមគំនិត និងដាក់កំហិតមកពីខាងក្រៅ។ ក៏ប៉ុន្តែយន្តការរបស់យើងដែលហៅថា **អង្គជំនុំជំរះវិសាមញ្ញ** ត្រូវរៀបចំឡើងនៅក្នុងរចនាសម្ព័ន្ធរបស់តុលាការកម្ពុជា ហើយយើងបានអញ្ជើញសហគមន៍អន្តរជាតិមកចូលរួមជាមួយយើង។

ការរួមបញ្ចូលគ្នា នូវច្បាប់អន្តរជាតិ និងច្បាប់ជាតិ ៖ អង្គជំនុំជំរះវិសាមញ្ញមានបទឧក្រិដ្ឋចំនួន ៣ នៅក្រោមច្បាប់ជាតិ (មនុស្សឃាត ទារុណកម្ម ការវាយប្រហារលើសាសនា) និងមានបទឧក្រិដ្ឋចំនួន ៥ នៅក្រោមច្បាប់អន្តរជាតិ (ប្រល័យពូជសាសន៍ ឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងមនុស្សជាតិ ឧក្រិដ្ឋកម្មសង្គ្រាម ឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងសម្បត្តិវប្បធម៌ និងឧក្រិដ្ឋកម្ម ប្រឆាំងទៅលើអ្នកទទួលបានការការពារជាអន្តរជាតិ)។

គោលការណ៍ទាំង ៣ ខាងលើនេះត្រូវបានឆ្លុះបញ្ចាំងនៅក្នុងច្បាប់ដែលត្រូវបានអនុម័តកាលពី ឆ្នាំ ២០០១ និងក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងរវាងកម្ពុជា និងអង្គការសហប្រជាជាតិដែលបានចុះហត្ថលេខា នៅថ្ងៃទី ០៦ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០៣

នៅសាលសន្និសិទចតុមុខ រវាងទូលបង្គំខ្ញុំបាទផ្ទាល់ និងឯកឧត្តម **ហាន់ កូរ៉ែល** ដែលនៅពេលនោះជាទីប្រឹក្សាច្បាប់ (Legal counsel) និងជាអគ្គលេខាធិការរងអង្គការសហប្រជាជាតិ ។

គណៈរដ្ឋមន្ត្រី បានអនុម័តកិច្ចព្រមព្រៀងនេះមួយសប្តាហ៍ក្រោយនិងបានបញ្ជូនទៅរដ្ឋសភាអាណត្តិមុន ដើម្បីស្នើសុំសច្ចាប័ន។ ដោយសារព្រឹត្តិការណ៍នយោបាយរយៈពេលមួយឆ្នាំកន្លងទៅនេះ យើងត្រូវរង់ចាំរហូតមកដល់ពេលនេះទើបរដ្ឋសភា អាចបើកសម័យប្រជុំរបស់ខ្លួន ហើយឈានទៅផ្តល់សច្ចាប័នលើកិច្ចព្រមព្រៀងដ៏មានសារៈសំខាន់នេះ ។

មុននឹងឈានចូលចំណុចលំអិតនៃសំណើធ្វើវិសោធនកម្ម ទូលបង្គំ ខ្ញុំបាទសូមព្រះអនុញ្ញាត និងអនុញ្ញាតទូលថ្វាយ និងជំរាបជូនសមាជិក សមាជិកាដ៏ឧត្តុង្គឧត្តមរបស់រដ្ឋសភា នូវដំណើរការវិវត្តន៍ ចាប់តាំងពីការចុះហត្ថលេខារវាងអង្គការសហប្រជាជាតិ និងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជារយៈពេលជាងមួយឆ្នាំកន្លងទៅនេះ ។

ការរៀបចំសំរាប់ការបង្កើតអង្គជំនុំជំរះវិសាមញ្ញ

ការរៀបចំសំរាប់ការបង្កើតអង្គជំនុំជំរះវិសាមញ្ញ បានបន្តដំណើរការជាមួយនឹងការជួបប្រជុំ និងពិភាក្សារវាងភាគីទាំង ៣ :

-អង្គការសហប្រជាជាតិ តំណាងដោយក្រុមការងារពិសេសមួយ ដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងនៅថ្ងៃទី ១ ខែតុលា ឆ្នាំ ២០០៣ ដែលមានឈ្មោះថា ជំនួយរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ សំរាប់ការជំនុំជំរះក្តីមេដឹកនាំខ្មែរក្រហម (UNAKRT) ដឹកនាំដោយលោក **ការ៉ស្តែន ហែរ៉ែល** (Karsten Herrel)

-រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា តំណាងដោយក្រុមការងារសំរាប់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយ ជំនាញការបរទេស និងការរៀបចំដំណើរការសំរាប់ជំនុំជំរះក្តីមេដឹកនាំខ្មែរក្រហម និងលេខាធិការដ្ឋាន រួមជាមួយតំណាងរបស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ ក្រសួងមហាផ្ទៃ និងក្រសួងរៀបចំដែនដី នគររូបនីយកម្ម និងសំណង់ ។

-ក្រុមប្រទេសអ្នកផ្តល់ជំនួយ ឬ ក្រុមប្រទេស ដែលមានការចាប់អារម្មណ៍ចំពោះការជំនុំជំរះក្តីនេះ

នៅក្នុងរយៈពេលកន្លងមកនេះ ក្រុមការងាររាជរដ្ឋាភិបាលបានទទួល និងជួបពិភាក្សាជាមួយគណៈប្រតិភូជំនាញរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិចំនួន ២ លើក ដឹកនាំដោយលោក **ការ៉ស្តែន ហែរ៉ែល** នៅក្នុងខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៣ និងខែ មិនា ឆ្នាំ ២០០៤។

ឥឡូវនេះក្រុមការងារកំពុងត្រៀមរៀបចំពិភាក្សាលើកទី ៣ ជាមួយគណៈប្រតិភូជំនាញរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ដើម្បីពិភាក្សាបញ្ចប់លើបញ្ហាចំណាយសំរាប់អង្គជំនុំជំរះវិសាមញ្ញ។

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានជ្រើសយកអាគារសំខាន់ៗចំនួន ២ សំរាប់ដំណើរការរបស់អង្គជំនុំជំរះវិសាមញ្ញ គឺសាលសន្និសិទចតុមុខ សំរាប់ធ្វើជាសាលាជំនុំជំរះក្តី និងមជ្ឈមណ្ឌលវប្បធម៌ជាតិ សំរាប់ជាការិយាល័យផ្សេងៗអោយតុលាការនេះ។

ថវិកា

រាជរដ្ឋាភិបាល បានព្រមព្រៀងថា ចំណែកថវិកាកម្ពុជា គឺចំណាយលើ ទីតាំងអាគារ ប្រាក់បៀវត្សជាតិ និងសោហ៊ុយ ឬចំណាយប្រយោលដទៃទៀត។

ក្រៅពីផ្តល់ទីតាំងអាគារ (សាលចតុមុខ និងមជ្ឈមណ្ឌលវប្បធម៌ជាតិ) រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាត្រូវផ្តល់ប្រាក់បៀវត្សជាតិដល់បុគ្គលិកកម្ពុជានិងត្រូវទទួលរ៉ាប់រងបន្ទុកចំណាយប្រយោលផ្សេងៗទៀតដូចជា ពង្រឹងសន្តិសុខទូទាំងប្រទេស ចំណាយសំរាប់ការឃុំឃាំង និងព្យាបាលជំងឺជនសង្ស័យ ឬអ្នកដែលត្រូវជាប់ពិរុទ្ធ។ ការប៉ាន់ប្រមាណសំរាប់ចំណាយទាំងនេះក្នុងរយៈពេល ៣ឆ្នាំ មានប្រមាណ ៦ លានដុល្លារអាមេរិច។ ការជជែកពិភាក្សាលើថវិកាសរុបកំពុងដំណើរការ។ នៅខែ មីនា ឆ្នាំ ២០០៤ ក្រោយទស្សនៈកិច្ចលើកទី ២ របស់ក្រុមជំនាញអង្គការសហប្រជាជាតិ យើងបានឯកភាពគ្នាលើថវិកាមួយសំរាប់រយៈពេល ៣ ឆ្នាំ ដែលមានចំនួន ៥៣លានដុល្លាអាមេរិក។ ចំនួននេះកើនឡើងដល់ចំនួន ៦៤ លានដុល្លាអាមេរិក ពេលដែលគណៈប្រតិភូ អ.ស.ប ត្រលប់ទៅកាន់ទីក្រុង ញូវយ៉ក វិញ ហើយជួបជាមួយក្រុមប្រទេស GIS។ ក្រោយការពិចារណាលើការជូនយោបល់ផ្សេងៗ ពីបណ្តាប្រទេសផ្តល់ជំនួយ ចំនួនថវិកាសរុបត្រូវបានកាត់បន្ថយមកនៅត្រឹម ៥៧ លានដុល្លារអាមេរិកហើយគណៈប្រតិភូ អ.ស.ប និងជួបប្រជុំជាមួយក្រុមការងាររាជរដ្ឋាភិបាល និងប្រទេសផ្តល់ជំនួយដើម្បីរិះរកវិធីកាត់បន្ថយចំណាយថែមទៀត។

ថវិកាសរុបត្រូវបានបែងចែកជាខ្ទង់ចំណាយជា ២ ផ្សេងពីគ្នា ម្ខាងគឺជាចំណែករបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ និងម្ខាងទៀតជាចំណែករបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា។ ហេតុនេះប្រទេសអ្នកផ្តល់ជំនួយ អាចនឹងជ្រើសរើសថា ផ្តល់ជំនួយតាមរយៈវិភាគទានដល់មូលនិធិស្ម័គ្រចិត្ត UN Trust Fund ឬមួយតាមរយៈវិភាគទានទ្វេភាគីដល់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា។ តាំងពីពេលចាប់ផ្តើមការចរចាមកយើងបានបញ្ជាក់ហើយថា យើងនឹងស្វែងរកការគាំទ្រពីប្រទេសផ្តល់ជំនួយដើម្បីបំពេញចំណែកថវិកាចំណាយដែលជាកាតព្វកិច្ចរបស់យើង។

នៅខែ មីនា ឆ្នាំ ២០០៤ ការប្រៀបធៀបខ្ទង់ចំណាយរវាងអង្គការសហប្រជាជាតិ និងខ្ទង់ចំណាយកម្ពុជាមានចំនួនប្រហាក់ប្រហែល ៧៥/២៥។ ប៉ុន្តែក្រោយមកបណ្តាប្រទេសផ្តល់ជំនួយមួយចំនួន ជាពិសេសជប៉ុនបានស្នើអោយមានការផ្ទេរចំណាយប្រមាណ ១០ លានដុល្លារអាមេរិក ពីខាងអង្គការសហប្រជាជាតិមកខាងកម្ពុជាវិញ ក្នុងគោលបំណងកាត់បន្ថយចំណាយ និងសន្សំសំចៃ ដែលធ្វើអោយការប្រៀបធៀបគ្នាមានចំនួនប្រហាក់ប្រហែល ៦០/៤០។

យើងបានប្រកាសរួចហើយថា ជំហររបស់យើងទន់ភ្លន់ចំពោះការដាក់មុខចំណាយណាមួយទៅក្នុងចំណាយរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ឬក៏នៅក្នុងខ្ទង់ចំណាយរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិក្នុងលក្ខខណ្ឌដែល :

ក–ការផ្លាស់ប្តូរបែបនេះ ស្ថិតនៅក្នុងស្មារតីនៃកិច្ចព្រមព្រៀង ដែលត្រូវបានចុះហត្ថលេខារវាងភាគីទាំងពីរ ហើយមិនតំរូវអោយមានការធ្វើវិសោធនកម្មអ្វីឡើយ ហើយ

ខ– ដោយទទួលយកមុខចំណាយដែលត្រូវផ្ទេរទៅអោយចំណែករបស់ខ្លួននោះ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាមិនមែនបង្ហាញថាខ្លួនសុខចិត្តទទួលរ៉ាប់រងលើចំណាយនោះ ដោយប្រើប្រាស់ថវិកាជាតិទេ

សកម្មភាពផ្សេងៗទៀត

យើងសង្ឃឹមថា បញ្ហាថវិកានឹងត្រូវពិភាក្សាបញ្ចប់នៅក្នុងពេលខាងមុខនេះហើយ លោកអគ្គលេខាអង្គការសហប្រជាជាតិនឹងធ្វើរបាយការណ៍ និងអំពាវនាវរកវិភាគទានពីបណ្តារដ្ឋជាសមាជិកអង្គការសហប្រជាជាតិ។ កន្លងមកនេះមានប្រទេសមួយចំនួនហើយដែលបានបង្ហាញថា គេមានបំណងរួមវិភាគទាន ចំពោះការចំណាយរបស់អង្គជំនុំជំរះវិសាមញ្ញ ឬមួយតាមរយៈមូលនិធិស្ម័គ្រចិត្តរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ឬមួយតាមរយៈរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា។ រហូតមកទល់ពេលនេះមាន ប្រទេសអូស្ត្រាលីមួយ ដែលបានសន្យាផ្តល់ទឹកប្រាក់ចំនួន ៣ លានដុល្លាអូស្ត្រាលី ចំណែកប្រទេសដទៃទៀតរង់ចាំរហូតដល់ចំនួនប្រាក់ចំណាយសរុបត្រូវបានកំណត់ ទើបគេបង្ហាញការរួមវិភាគទានជា ទឹកប្រាក់ ឬជាសំភារៈផ្សេងៗ។

ក្រៅពីការគ្រោងរៀបចំផែនការលើថវិកា និងប្រតិបត្តិការរបស់អង្គជំនុំជំរះវិសាមញ្ញក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានខែកន្លងទៅនេះ ក្នុងការងាររាជរដ្ឋាភិបាលក៏បានដំណើរការរៀបចំលើទិដ្ឋភាពផ្សេងៗទៀត របស់អង្គជំនុំជំរះវិសាមញ្ញផងដែរ។ ជាមួយនឹងសាលាភូមិន្ទអង្គចៅក្រម និងដោយមានការឧបត្ថម្ភថវិកាដោយ UNDP យើងបានរៀបចំបើកវគ្គបណ្តុះបណ្តាលរយៈពេល ២សប្តាហ៍ ស្តីពីច្បាប់មនុស្សធម៌អន្តរជាតិ សំរាប់ចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញាចំនួន ៣០ នាក់ និងមេធាវីចំនួន ៣០ នាក់។ លេខាធិការដ្ឋានក្រុមការងាររាជរដ្ឋាភិបាលក៏បានរៀបចំ និងធ្វើការបោះពុម្ពផ្សាយនូវសៀវភៅពតិមានណែនាំអំពីប្រវត្តិ គោលបំណង និងរចនាសម្ព័ន្ធរបស់អង្គជំនុំជំរះវិសាមញ្ញជា ភាសាខ្មែរ និងអង់គ្លេស ហើយនិង CD អំពីកំរងច្បាប់កម្ពុជា និងអន្តរជាតិដែលពាក់ព័ន្ធ និងអង្គជំនុំជំរះវិសាមញ្ញសំរាប់ចែកផ្សាយ។ គំរោង ២ ចុងក្រោយនេះផ្តល់ថវិកាដោយ វិទ្យាស្ថានធនធានច្បាប់របស់អូស្ត្រាលី (ALRI) និងកម្មវិធីអភិវឌ្ឍអន្តរជាតិរបស់អូស្ត្រាលី (AUSAID)។

អំពីសំណើសុំធ្វើវិសោធនកម្ម លើច្បាប់ស្តីពី ការបង្កើតអង្គជំនុំជំរះវិសាមញ្ញឆ្នាំ ២០០១

ការធ្វើវិសោធនកម្មនេះ ពុំមានផ្លាស់ប្តូរអ្វីដល់ស្មារតី ឬខ្លឹមសារជាសារវន្តនៃច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតអង្គជំនុំជំរះវិសាមញ្ញ ដែលត្រូវបានអនុម័តដោយរដ្ឋសភា ពិនិត្យឡើងវិញដោយព្រឹទ្ធសភា និងក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ ហើយប្រកាសអោយប្រើនៅថ្ងៃទី ១០ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០១ នោះទេ។ ការធ្វើវិសោធនកម្មដូចតទៅនេះ គ្រាន់តែសំរាប់ធ្វើអោយមានភាពរលូន និងស៊ីសង្វាក់គ្នា (harmony) រវាងច្បាប់ និងកិច្ចព្រមព្រៀងហើយងាយស្រួលដល់ការអនុវត្ត។

ក - ការកែសំរួលរចនាសម្ព័ន្ធ

សំណើវិសោធនកម្មសំខាន់ជាងគេលើច្បាប់ គឺការកែប្រែរចនាសម្ព័ន្ធអង្គជំនុំជំរះវិសាមញ្ញពី បី ទៅ ពីរថ្នាក់។ ការកែសំរួលនេះ ត្រូវបានឯកភាពតាមរយៈលិខិតរបស់សម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី ផ្ញើរជូនលោកអគ្គលេខាអង្គការសហប្រជាជាតិចុះថ្ងៃទី ២៨ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០២ ដើម្បីកាត់បន្ថយចំណាយ និងសំរួលបែបបទរដ្ឋបាល។ អង្គជំនុំជំរះវិសាមញ្ញ ឥឡូវនេះមានតែ ពីរថ្នាក់ ប៉ុណ្ណោះ

-ដូចពីមុនដែរ គឺមានអង្គជំនុំជំរះសាលាដំបូង (ដែលមានចៅក្រមខ្មែរ ៣ រូប និងចៅក្រមបរទេស ២ រូប)

-អង្គជំនុំជំរះសាលាឧទ្ធរណ៍ និងអង្គជំនុំជំរះតុលាការកំពូលនឹងត្រូវបញ្ចូលគ្នា ជាអង្គជំនុំជំរះតុលាការកំពូលតែមួយ (ដែលមានចៅក្រមខ្មែរ ៤ រូប និងចៅក្រមបរទេស ៣ រូប) ។ អង្គជំនុំជំរះតុលាការកំពូលនេះជាកន្លែងទទួលពាក្យបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ផង និងជាកន្លែងចេញសេចក្តីសំរេចបិទផ្លូវតវ៉ាផង។

ជាលទ្ធផលនៃការកែប្រែរចនាសម្ព័ន្ធនេះ យើងត្រូវធ្វើវិសោធនកម្មលើមាត្រា នៃច្បាប់ដែលពាក់ព័ន្ធទៅនឹងចំនួនថ្នាក់របស់តុលាការ មុខងាររបស់ថ្នាក់និមួយៗ ហើយនិងចំនួនចៅក្រមដែលត្រូវតែងតាំងសំរាប់ថ្នាក់និមួយៗផងដែរ (មាត្រា ២,៩,១១,១៤,១៧,១៨,៣៦ និង ៣៧) ។

ខ - បញ្ជាក់ថាកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ នឹងត្រូវអនុវត្តជាច្បាប់នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា

នៅក្នុងការចរចាររវាងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និងអង្គការសហប្រជាជាតិ យើងបានព្រមព្រៀងគ្នាថា នៅពេលដែលកិច្ចព្រមព្រៀងនេះត្រូវបានផ្តល់សច្ចាប័នតាមនីតិវិធី នៃការផ្តល់សច្ចាប័នរបស់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា កិច្ចព្រមព្រៀងនេះ និងត្រូវអនុវត្តដូចច្បាប់នៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា (មាត្រា ៤៧ ស្ទួន) ។

គ - ធានាអះអាងនូវសិទ្ធិពេញលេញសំរាប់ចុងចោទ និងអភ័យឯកសិទ្ធិសំរាប់មន្ត្រីតុលាការ និងមេធាវីចុងចោទ

ប្រការទាំងនេះត្រូវបានចែងនៅក្នុងច្បាប់ស្តីពី ការបង្កើតអង្គជំនុំជំរះវិសាមញ្ញឆ្នាំ ២០០១ រួចហើយ ប៉ុន្តែកិច្ចព្រមព្រៀងបានបញ្ជាក់អោយរឹតតែច្បាស់ថែមទៀត ជាពិសេសដាក់បញ្ចូលនូវខ្លឹមសារដែលបានចែងនៅក្នុងមាត្រា ១៤ និង ១៥ នៃអនុសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងនយោបាយឆ្នាំ ១៩៦៦ (មាត្រា ២៤,៣៣,៣៤,៣៥ និង ៤២)

ឃ - បកស្រាយបំភ្លឺថានៅពេលណាដែលនីតិវិធីអន្តរជាតិអាចយកមកប្រើប្រាស់នៅក្នុងអង្គជំនុំជំរះវិសាមញ្ញ

ច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតអង្គជំនុំជំរះវិសាមញ្ញឆ្នាំ ២០០១ បានចែងថា នីតិវិធីដែលត្រូវអនុវត្តនៅក្នុង អង្គជំនុំជំរះវិសាមញ្ញ គឺនីតិវិធីដែលនៅជាធរមាននៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដោយបានបន្ថែមថា "ប្រសិនបើចាំបាច់ហើយនីតិវិធីនៅជាធរមានមានការខ្វះចន្លោះ គេអាចស្វែងរកការណែនាំក្នុងបទដ្ឋាននីតិវិធី ដែលបានបង្កើតឡើង ក្នុងក៏រិតអន្តរជាតិ " ។

កិច្ចព្រមព្រៀងបានបញ្ជាក់លើចំនុចនេះ អោយបានកាន់តែច្បាស់ថែមទៀត នៅពេលណាដែលគេអាចស្វែងរកការណែនាំបែបនេះហើយដែលយើងស្នើអោយមានវិសោធនកម្មលើច្បាប់ ដើម្បីអោយមានភាពរលូន ឬស៊ីសង្វាក់គ្នា ដោយបន្ថែមពាក្យ " ប្រសិនបើនីតិវិធី ដែលមានស្រាប់ពុំបានចែងពីករណីពិសេសមួយ ឬប្រសិនបើមានភាពមិនច្បាស់លាស់ ក្នុងការបកស្រាយ ឬអនុវត្តនីតិវិធីនោះ ឬប្រសិនបើមានបញ្ហាទាក់ទងទៅនឹងភាពសមស្របនៃនីតិវិធីទាំងនេះ ជាមួយបទដ្ឋានអន្តរជាតិ គេអាចស្វែងរកការណែនាំក្នុងបទដ្ឋាននីតិវិធី ដែលបានបង្កើតឡើងក្នុងកំរិតអន្តរជាតិ " (មាត្រា ២០,២៣ និង ៣៣)

ង -បកស្រាយបំភ្លឺអំពីការលើកលែងទោស និងការអនុគ្រោះទោស

ច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតអង្គជំនុំជំរះវិសាមញ្ញឆ្នាំ ២០០១ បានបញ្ជាក់ច្បាស់ថា :

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាមិនអាចស្នើសុំអោយមានការលើកលែងទោស ឬការអនុគ្រោះដល់ជនទាំងឡាយណា ដែលអាចត្រូវបានស៊ើបអង្កេត ឬត្រូវបានផ្តន្ទាទោសដោយអង្គជំនុំជំរះវិសាមញ្ញ។ កិច្ចព្រមព្រៀងបកស្រាយបំភ្លឺស្ថានការណ៍នេះ ដោយបានបន្ថែមពាក្យ " វិសាលភាពនៃការលើកលែងទោស ឬអនុគ្រោះទោស ដែលអាចត្រូវបានផ្តល់អោយមុនការអនុម័តច្បាប់នេះ គឺត្រូវសំរេចដោយអង្គជំនុំជំរះវិសាមញ្ញ " (មាត្រា ៤០)

ច -វិសោធនកម្មបន្ទាប់បន្សំផ្សេងទៀត

-បន្ថែមសេចក្តីថា ចៅក្រមដែលត្រូវតែងតាំងអោយបំរើការក្នុងអង្គជំនុំជំរះវិសាមញ្ញ គប្បីមានបទពិសោធន៍រួមទាំងច្បាប់មនុស្សធមិអន្តរជាតិ និងច្បាប់សិទ្ធិមនុស្សផង (មាត្រា ១០) ។

-បកស្រាយបំភ្លឺលើការជ្រើសរើសចៅក្រមបរទេស សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតបរទេស និងសហព្រះរាជអាជ្ញាបរទេសអោយជំនួសកន្លែងទំនេរ (មាត្រា ១១,២១ និង ២៧) ហើយលោកអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិអាចផ្តល់បញ្ជីឈ្មោះបេក្ខជនថ្មីបន្ថែមសំរាប់តួនាទីទាំងនេះ (មាត្រា ៤៦)

-ចែងអំពីសហព្រះរាជអាជ្ញាបរទេសមានសិទ្ធិតែងតាំង សហព្រះរាជអាជ្ញារងរបស់ខ្លួន (មាត្រា ២២)

-បកស្រាយបំភ្លឺលើមាត្រា ៣៣,៣៤ និង ៣៥ ត្រូវអនុវត្តដូចគ្នា (Mutatis mutandis) ត្រូវអនុវត្តដូចគ្នាចំពោះអង្គជំនុំជំរះតុលាការកំពូលក៏ដូចជា អង្គជំនុំជំរះសាលាដំបូងដែរ (មាត្រា ៣៧ស្ទួន) ។

-បកស្រាយនូវភាពមិនអាចរំលោភបំពានបាន នៃបណ្ណសារ ដែលត្រូវប្រើប្រាស់ដោយផ្នែកណាមួយ នៃអង្គជំនុំជំរះវិសាមញ្ញ រួមមានសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត សហព្រះរាជអាជ្ញា អង្គជំនុំជំរះវិសាមញ្ញ អង្គបុរេជំនុំជំរះ និងការិយាល័យរដ្ឋបាល (មាត្រា ៤២)

-លុបពាក្យមូលនិធិស្ម័គ្រចិត្ត ដើម្បីផ្តល់លទ្ធភាពបន្ថែមទៀតដល់អង្គការសហប្រជាជាតិ ក្នុងការផ្តល់ថវិកាតាមរយៈយន្តការផ្សេងៗ (មាត្រា ៤៤) និងលុបពាក្យប្រាក់បៀវត្សរបស់មន្ត្រីរដ្ឋបាលបរទេស ចៅក្រមជំរះក្តី សហចៅ

ក្រុមស៊ើបអង្កេត សហព្រះរាជអាជ្ញាបរទេសជាបន្ទុករបស់ប្រទេសដែលបានបញ្ជូនមក តាមសំណើរបស់អគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ (មាត្រា ៤៤ ចំណុច ៣) ។

-បន្ទុយភាសាប្រើប្រាស់ជាផ្លូវការសំរាប់អង្គជំនុំជំរះវិសាមញ្ញនៅត្រឹម ៣ ភាសា : ខ្មែរ អង់គ្លេស និងបារាំង (មាត្រា ៤៥) ។

បន្ថែមទៅលើវិសោធនកម្មដែលបានរៀបរាប់ពីខាងលើដែលធ្វើអោយមានភាពរលូន និងស៊ីសង្វាក់គ្នារវាងច្បាប់ និងកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ គណៈរដ្ឋមន្ត្រីក៏បានស្នើអោយមានការពន្យារអាជ្ញាយុកាលចំនួន ១០ឆ្នាំ។ នៅក្នុងច្បាប់ ២០០១ អាជ្ញាយុកាលនេះចាប់ផ្តើមផុតកំណត់ក្នុងឆ្នាំ ២០០៥ ។ ប៉ុន្តែយើងប្រាថ្នាចង់អោយអង្គជំនុំជំរះវិសាមញ្ញមានសិទ្ធិធ្វើការចោទប្រកាន់សំរាប់រយៈពេលនៃដំណើរការរបស់ខ្លួន ហេតុនេះហើយទើបយើងស្នើអោយមានការបន្តរយៈពេល ១០ឆ្នាំទៀត ។

សន្និដ្ឋាន :

ឥឡូវនេះ យើងបានមកដល់ទីបញ្ចប់នៃផ្លូវដ៏វែងឆ្ងាយមួយ ។ អស់រយៈពេលជាងមួយភាគបួននៃសតវត្សមកហើយដែលមេដឹកនាំខ្មែរក្រហមត្រូវបានទំលាក់ចេញពីការត្រួតត្រាដ៏ឃោរឃៅលើប្រទេសរបស់យើង ។ ដូចសម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី ហ៊ុន សែន បានថ្លែងក្នុងរយៈពេលថ្មីៗនេះថា " គ្មានប្រជាជនយើងណាម្នាក់ បានរួចផុតពីការបំផ្លិចបំផ្លាញដែលប្រព្រឹត្តមកលើមាតុភូមិរបស់យើង ក្នុងកំឡុងពេល ៣ ឆ្នាំ ៨ ខែ និង ២០ ថ្ងៃ ដែលពួកខ្មែរក្រហម ប៉ុល ពត កាន់អំណាចនៅក្រោមរបបមួយដែលគេស្គាល់ឈ្មោះថា " កម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ "។ ចំពោះអ្នកណាដែលកើតក្រោយឆ្នាំ ១៩៧៩ ដែលមិនបានជួបប្រទះផ្ទាល់នូវឧក្រិដ្ឋកម្មទាំងនោះ ក៏ទទួលរងនូវបន្ទុកដ៏ធ្ងន់ធ្ងរដែរ ។ ពួកគេឃើញឪពុកម្តាយបងប្រុស បងស្រីរបស់គេ ឈឺចាប់ខ្លោចផ្សារ ។ ពួកគេបានរួមចំណែកក្នុងការលំបាក ដើម្បីកសាងសង្គមជាតិយើងឡើងវិញ ពីបាតដៃទទេ ឬពីឆ្នាំសូន្យ ដោយមិនបានទទួលផលប្រយោជន៍ពីគតិបណ្ឌិត និងបទពិសោធន៍នៃញាតិមិត្តដែលបានស្លាប់បាត់បង់ទៅ ។ គឺជាការបន្តការតស៊ូដ៏យូរអង្វែង និងលំបាក ហើយយើងទាំងអស់គ្នាដឹងថា កម្ពុជាសព្វថ្ងៃមានលក្ខណៈអន់ថយឆ្ងាយពីបណ្តាប្រទេសជិតខាង លើវិស័យសុខាភិបាល អប់រំ និងប្រាក់ចំណូល ។

ឥឡូវនេះពេលវេលាបានមកដល់ហើយ សំរាប់អ្នកទាំងឡាយណាដែលទទួលខុសត្រូវក្នុងការរៀបចំផែនការនិងបញ្ជាអោយមានអំពើឃោឃៅព្រៃផ្សៃនេះមកទទួលខុសត្រូវចំពោះឧក្រិដ្ឋកម្មរបស់គេ ។ បន្ទាប់ពីការចរចាអស់រយៈពេលជាច្រើនឆ្នាំមក យើងនឹងឈានទៅបង្កើតអង្គជំនុំជំរះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជាដើម្បីកាត់សេចក្តីឧក្រិដ្ឋកម្មដែលបានប្រព្រឹត្តិឡើងនៅក្នុងរយៈកាលនៃកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ។

ឧក្រិដ្ឋកម្មទាំងនេះពុំមែនប្រព្រឹត្តិឡើងប្រឆាំងចំពោះតែប្រជាជនកម្ពុជាប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែប្រឆាំងចំពោះមនុស្សជាតិទាំងមូល ។ ហេតុនេះ គឺជាការសមស្របដែលមានចៅក្រម ព្រះរាជអាជ្ញា អ្នកច្បាប់កម្ពុជា និងចៅក្រម ព្រះរាជអាជ្ញា អ្នកច្បាប់អន្តរជាតិ ធ្វើការងារជាមួយគ្នាក្នុងភារៈកិច្ចជំនុំជំរះក្តី អ្នកដែលទទួលខុសត្រូវខ្ពស់បំផុត ហើយតាមរយៈ

នេះនឹងជួយបង្កើតនូវវប្បធម៌មួយដែលទប់ស្កាត់កុំអោយកើតមានអំពើបែបនេះជាថ្មីទៀត នៅកន្លែងណាក៏ដោយក្នុងពិភពលោក ។

គំរូតុលាការដែលយើងបានតាក់តែងរួមគ្នាជាមួយអង្គការសហប្រជាជាតិ បានទទួលនូវការគាំទ្រពីសហគមន៍អន្តរជាតិ។ ពុំមានប្រទេសណាមួយ បាននិយាយប្រឆាំង និងរូបមន្តដែលយើងបានបង្កើតឡើងទេ ដែលជួនកាលគេបានលើកឡើងថាជា " គំរូកម្ពុជានោះ " ដែលអាចផ្តល់ជាឧទាហរណ៍សំរាប់អ្នកដទៃទៀតនៅក្នុងពេលអនាគត ដោយយើងបានដាក់បញ្ចូលគ្នានូវសមាសភាពជាតិ និងអន្តរជាតិលើផ្នែកច្បាប់ ចៅក្រម ព្រះរាជអាជ្ញា បុគ្គលិក និងថវិកាជាតុលាការជាតិដែលមានចរិតអន្តរជាតិ ដូចដែលបានព្រមព្រៀងរវាងសម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី ហ៊ុន សែន និងលោកអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ កូហ្វី អាណាន់។

អាស្រ័យហេតុដូចបាន ទូលថ្វាយ និងជំរាបជូនខាងលើ ទូលបង្គំ ខ្ញុំបាទសូមដាក់ថ្វាយ និងជូនសមាជិកអង្គសភាដ៏ឧត្តុង្គឧត្តម នូវសេចក្តីព្រាងច្បាប់ទាំងពីរ គឺការផ្តល់សច្ចាប័នលើកិច្ចព្រមព្រៀងរវាងកម្ពុជា និងអង្គការសហប្រជាជាតិ និងការអនុម័តលើសេចក្តីព្រាងច្បាប់ វិសោធនកម្មច្បាប់ ២០០១ ដើម្បីអោយមានភាពរលូន និងស៊ីសង្វាក់គ្នារវាងឯកសារទាំងពីរ។

សូមថ្លែងអំណរព្រះគុណ និងសូមអរគុណ !

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណក្រោយការអនុម័ត

យើងទាំងអស់គ្នាជាសមាជិករដ្ឋសភានីតិកាលទី៣ ទើបតែបានបញ្ចប់ដំណើរការដ៏មានសារៈសំខាន់មួយ ដោយការធ្វើវិសោធនកម្មច្បាប់ឆ្នាំ២០០១ ស្តីអំពីការបង្កើតអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ហើយនិងបានផ្តល់សច្ចាប័នកិច្ចព្រមព្រៀងរវាងអង្គការសហប្រជាជាតិ និងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាទាក់ទងនឹងការកាត់សេចក្តីនៅក្រោមច្បាប់កម្ពុជា នូវឧក្រិដ្ឋកម្មដែលប្រព្រឹត្តឡើងនៅក្នុងរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ។

ទូលបង្គំ ខ្ញុំបាទ សូមព្រះអនុញ្ញាតនិងអនុញ្ញាតថ្លែងអំណរគុណចំពោះសម្តេចក្រុមព្រះប្រធានរដ្ឋសភា សម្តេចអនុប្រធានទី១ ឯកឧត្តមអនុប្រធានទី២ ព្រមទាំងសមាជិកទាំងអស់ដែលបានចូលរួមក្នុងការងាររបស់យើងនៅថ្ងៃនេះ ជាពិសេសចំពោះ សម្តេច ឯកឧត្តម លោកជំទាវ ដែលបានផ្តល់មតិយោបល់ដ៏មានតំលៃនៅក្នុងការពិភាក្សា និងចំពោះគណៈកម្មាធិការកិច្ចការបរទេស និងគណៈកម្មការនីតិកម្មដែលបានពិនិត្យ និងផ្តល់យោបល់ទៅលើសេចក្តីព្រាងច្បាប់ទាំងពីរ ។

ទូលបង្គំ ខ្ញុំបាទ សូមឆ្លៀតយកឱកាសនេះដើម្បីថ្លែងអំណរគុណចំពោះសមាជិករាជរដ្ឋាភិបាល សហការីនៅក្នុង និងក្នុងក្រុមការងាររាជរដ្ឋាភិបាល ដែលបានចូលរួមមតិ និងផ្លាស់ប្តូរយោបល់លើសេចក្តីព្រាងច្បាប់។ សូមថ្លែងអំណរគុណជាពិសេសចំពោះមន្ត្រីនៃទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ជាពិសេសលេខាធិការដ្ឋានក្រុមការងាររាជរដ្ឋាភិបាល ដែលបានជួយ ការងារនេះក្នុងការចរចារ និងការរៀបចំអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញនេះអស់រយៈពេលជាង៥ឆ្នាំ។

ទូលបង្គំ ខ្ញុំបាទ សូមថ្វាយនិងផ្តល់ជូនចំពោះសមាជិករដ្ឋសភាដ៏ឧត្តុងឧត្តមនូវកូនសៀវភៅពតិមានមួយដែលរៀបរៀងដោយលេខាធិការដ្ឋានក្រុមការងារ ដូចដែលទូលបង្គំ ខ្ញុំបាទបានបញ្ជាក់នៅក្នុងសុន្ទរកថារបស់ទូលបង្គំ ខ្ញុំបាទនាព្រឹកមិញនេះ។ ពោលគឺ យើងបានចងក្រងជាកូនសៀវភៅមួយដែលមានចំណងជើងថា *ការណែនាំបំភ្លឺអំពីការជំនុំជម្រះក្តីមេដឹកនាំខ្មែរក្រហម* ជាភាសាខ្មែរ និងអង់គ្លេស សំរាប់ធ្វើការផ្សព្វផ្សាយទូទាំងប្រទេស។ កូនសៀវភៅនេះត្រូវបានសរសេរជាពាក្យសាមញ្ញៗ ហើយអាចឆ្លើយនូវសំណួរនានាស្តីអំពីសាវតា គោលបំណង និងរចនាសម្ព័ន្ធរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ព្រមទាំងជួយលើកទឹកចិត្តឱ្យពលរដ្ឋជួយគាំទ្រ និងចូលរួមយ៉ាងសកម្មក្នុងដំណើរការជំនុំជម្រះក្តីដែលនឹងប្រព្រឹត្តទៅនៅឆ្នាំខាងមុខនេះ។

នៅពេលដែលយើងរំលឹកអំពីជំហានប្រវត្តិសាស្ត្រ ដែលយើងសំរេចបានក្នុងការបញ្ចប់ដំណើរការផ្នែកច្បាប់នៃការបង្កើតអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញនាថ្ងៃនេះ ទូលបង្គំ ខ្ញុំបាទ សូមស្នើសមាជិកសភា មេត្តាជ្រាបថា ឥឡូវនេះជារដូវបុណ្យភ្ជុំបិណ្ឌ គឺជាពេលវេលាដែលជនជាតិខ្មែរយើងទាំងអស់គ្នារំឭក និងធ្វើការគោរពបូជាចំពោះវិញ្ញាណក្ខ័នក្រុមគ្រួសារ និង

មិត្តភក្តិរបស់យើងដែលបានចាកលោកនេះទៅ។ នៅពេលដែលយើងចាកចេញពីសម័យប្រជុំថ្ងៃនេះ យើងសូមឧទ្ទិសខ្លួនយើង ដើម្បីបំពេញកិច្ចការចុងក្រោយដែលប្រវត្តិសាស្ត្របានបន្សល់ទុកឱ្យជំនាន់យើង គឺធ្វើនីតិកម្មនេះ ឱ្យទៅជាការពិត។ ហេតុដូច្នោះ យើងអាចផ្តល់យុត្តិធម៌ជូនអ្នកទាំងឡាយដែលបានបាត់បង់ជីវិតនៅក្នុងរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ។

សូមថ្លែងអំណរព្រះគុណ និងសូមអរគុណ !